gn̄t illū. Vn̄ etiā ꝑs. Om̄ mille ãni añ
ocl'os tuos ſicut dies heſterna q̄ pteriȷ̃t
Ad quā vitā nos ꝑducat ieſus xp̄s ma
rie filius: q̄ ſine fine viuit ꝛ regnat Amē

Incipit tractatꝰ de ſeptem ſacramentis.

Sacramēta ſunt ſeptē q̄ de-
us inſtituit. ꝛ in q̄libet ſa-
cramēto daꝛ grā digne re-
cipienti ip̄m ſacramentum
Queriꝛ q̄ ſunt ſacramenta
nccitatis. Rn̄deo ẜm Ray. ꝙ q̄nq̃ .ſ.
baptiſmꝰ. ꝯfirmatio. euchariſtia. pn̄ia.
et extrema vnctio. Et dicūtur nccitatis
q2 ſunt in precepto. ꝛ teneꝛ q̄libet ad ea
ſuſcipienda ꝓ loco ꝛ tp̄e. Reliq̄ duo ſūt
ſacramenta volūtatꝫ .ſ. ordo ꝛ matrimo
niū. Queriꝛ vtrū ſacramenta debeant
pctoribus dari. Rn̄deo ẜm Raymun-
dū ꝓpter occulta pctā nō pn̄t ſacramen
ta denegari alicui niſi ꝑ ãmonitōeꝫ ſecre
tam in ſpēali: vel publicā factā in gene-
rali. vt ptꝫ de ꝯſe. di. ij. c. ꝓhibeat. Exi
ſtens aūt in pctō mortali: ſiue occulto ſi-
ue manifeſto mortal'r peccat recipiēdo
vt ptꝫ diſt. xl. c. multi. ꝛ. xcv. c. illō. xi. q.
iij. c. audi. Sil'r ꝛ miniſtrās ſacramēta
in pctō mortali peccat mortal'r. Queri
tur. vtrū poſſint iterari ſacramēta. Rn̄-
deo tria ſacramēta nō pn̄t iterari .ſ. bap
tiſmꝰ ꝛ ꝯfirmatio ꝛ ordo. q2 in collatōe
cuiuſlibet triū predictoꝝ imp̄miꝛ caracꝛ
aie. q̄ etiā ꝑ mortē ab aīa non p̄t ſeparí.
Vn̄ ſi q̄s reſuſcitareꝛ nō eſſet baptiſan-
dus. nec ꝯfirmādus. nec reordinādus.
Secꝰ eſt d̄ q̄ttuor aliȷ̃s ſacramētis Vn̄
Hugo de ſcō vic. dr̄. Si lazarus pꝰ re
ſuſcitatōem voluiſſet reſumpſiſſe vxoreꝫ
ſuā: oportuiſſet ꝙ d̄ nouo ꝯtraxiſſꝫ Vn̄
ꝑ mortē ſoluiꝛ mr̄imoniū. Sil'r euchari
ſtia ꝛ pn̄a ꝛ extrema vnctio reiteranꝛ

De p̄mo ſacramēto .ſ. baptiſmi

Baptiſmus eſt p̄mū ſacramentū ꝛ
ianua oīm ſacramētoꝝ. ꝛ etiā eſt
fundamentū oīm ſacramētoꝝ. quia nul
li cōferꝛ aū ip̄m in eccl'ia aliq̄d ſacramē-
toꝝ. Queriꝛ quis ſit effectus cathecíſ-
mi. Reſpōdeo ẜm Tho. in. iiij. diſt. vi.
ꝙ exorciſmus habet effectū in corpore ꝛ
in aīa. quia minuit ptātem demonis ne
poſſit tantū in hoīe ſicut p̄us. ne baptiſ
mum ꝛ alia bona impediat. Sed p̄dic-
ta poteſtas demōis total'r in baptiſmo
tolliꝛ Sicut pharo p̄us flagellatus eſt
ꝑpl'o nō egreſſo de egypto. ꝛ poſtea po-
pulo egreſſo total'r i mari rubro (quod
eſt figura baptiſmi) ē ſubmerſus. Que
riꝛ. vtꝝ om̄es teneanꝛ ad baptiſmū. Re
ſpōdeo ẜm Tho. in. iiij. diſt. vi. Quili-
bet teneꝛ etiā ſanctificatus in vtero ꝓp-
ter tres rōes. Primo q̄dem ꝓpter acq̄rē
dum caracterē quo aduneꝛ ppl'o dei. et
quaſi deputeꝛ ad ꝑcipiēda diuina ſacra
mēta. Scd̄o vt ꝑ baptiſmi ſuſceptōem
paſſioni xp̄i corporaliter cōformeꝛ Ter
tio ꝓpter bonū obediētie. q2 p̄ceptuꝫ de
baptiſmo oībus datum eſt. Johis. iij.
Niſi q̄s renatꝰ fuerit ex aqua ꝛcē. Que
riꝛ vtrum baptiſmus aque poſſit in ali-
quo ſuppleri. Reſpōdeo ẜm Petruꝫ de
tharentaſia ẜm cōem legem non p̄ot in
ꝑuulis ſuppleri: cum nō poſſint habere
vſum liberi arbitrij. Sed ſi ꝑ chriſto oc
ciderētur: pie crediꝛ ꝙ ſaluarenꝛ ſine ba
ptiſmo aque. In adultis aūt p̄t ſuppleri
ꝑ baptiſmum flaminis ſiue contritiōis
et ꝑ baptiſmuꝫ ſanguinis. id eſt marty-
rij. Et hoc intellige quādo eſt articulus
neceſſitatis. Queritur vtrum puer in
vtero exiſtens poſſit baptiſari. Reſpō-
deo ẜm Thomā vbi ſupra: nō poteſt.
quia talis deo notus eſt non eccl'ie. nec
ſubiȷ̃ci poteſt operatiōi miniſtrorum ec-
cleſie. Unde Auguſtinus dicit. ꝙ ſicut
qui non vixit nō poteſt mori. ita qui na
tus nō fuerit non poteſt renaſci. Nō de-
bet auteꝫ mater ſcindi vt puer poſcit na
ſci et baptiſari Quia ẜm ipſum nō ſunt
facienda mala vt eueniant bona. debet
tamen ip̄a mater ſcindi ſi iam defuncta

eſſet. ⁊ puer adhuc in ea viuerȝ ¶ Queritur. quid faciendũ eſſet quãdo appa/ret aliquod membrum pueri ⁊ timet̃ imminere mortis periculũ. Reſpondeo ꝙ in tali periculo egreſſa parte ṗncipali. ſ. capite baptiſari debet. ʒ ſec⁹ eſt de alijs partib⁹: vt de manu vel de pede. q̃uis nõ noceat ſi ille ꝑtes aſꝑgantur baptiſ/mali aqua. q꞉ diuina miſericordia nõ eſt artãda. Et ſi poſtea plenarie naſcat̃ tũc ſub tali cautela baptiſet̃ ſub hac forma. Nõ te rebaptiſabo ſi es baptiſatus. ſed ſi nõ es baptiſatus: tũc ego baptiſo te in noĩe patris ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti. ¶ Sciendũ ꝙ materia baptiſmi eſt aqua pura naturalis. Vñ baptiſmus nõ põt fieri in vino. nec in ceruiſia. neqȝ in vrina. neqȝ in aliquo alio liquore. Sȝ forma verborũ baptiſmi eſt hec. Ego te baptiſo in noĩe patris ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti. vt patȝ extra de baptiſmo. ca. ṗmo. et ſine his ꝟbis nõ põt fieri baptiſmus. Sciendũ ꝙ ille vetule q̃ pueros baptiſant in articulo mortꝫ ſic dicẽtes Solt du leben ſo ſig dyr das eyn bat. ſolt du aber dan ſterban ſo ſig es eyn douff: in noĩe p̃ris et filij ⁊ ſpũſſancti. Tales mulieres cuȝ talib⁹ verbis nõ baptiſant. Querit̃ qui poſſint baptiſare. Reſpõdeo ꝙ debit⁹ miniſter baptiſmi ẜm om̃es theologos eſt ſacerdos. Sȝ in neceſſitate q̇libȝ poteſt baptiſare. ſiue vir ſiue mulier fidelis ſiue infidelis: dũmodo habeat intẽtõeȝ baptiſandi ⁊ ſeruat formã eccleſie. Sȝ tamẽ clericus nõ debet baptiſare p̄ſente p̄ſbytero. neqȝ laicus p̃nte clerico. neqȝ mulier p̃nte viro. vt pȝ diſt. iiij. c. mulier Querit̃. vtrũ baptiſm⁹ debeat ꝑ aliqͦd tempus differri. Reſpõdeo ẜm beatuȝ Tho. Magis eſt laudabile ꝙ puer q̃ȝ citius poteſt fieri baptiſet̃. Primo quia interim mori poſſet ⁊ damnaret̃. Secũdo. quia demones nõ habent tantã poteſtatem in baptiſatis ſicut in nõ baptiſatis. neqȝ quãtum ad nocumẽta ſpũalia neqȝ ad corporalia L ¶ Quis

eſt effectus baptiſmi. Reſpõdeo ꝙ baptiſmus habet multiplices effectus de q̃bus aliquos hic dicam. Primus eſt ꝙ baptiſmus ẜm Bonauenturã ſup. iiij. diſt. iiij. digne ſuſcipientib⁹ delet omnẽ culpam originalem mortalem ⁊ venialẽ et reſtituit ṗmariaȝ innocẽtiam quo ad animã. Hoc probat̃. quia ſi ſic moreret̃ ſtatim ad celum euolaret. ſed hoc nõ fit niſi om̃i culpa deleta. igit̃ ⁊c̃. ¶ Scõs effectus. ꝙ ignem infernalẽ ⁊ etiaȝ purgatorij extinguit quãtum ad ip̄m baptiſatũ. vt de cetero ignis infernalis vl̓ purgatorius nõ poſſit in eũ agẽ niſi ip̄e poſtmodum peccãdo reaccenderet eũ cõtra ſe. Vñ admirãda eſt fatuitas illoꝝ qui poſt baptiſmũ peccãt cum volũtarie ignem in ꝓprium ſubiectum reaccendunt ¶ Tertius effectus ꝙ baptiſmus delet oẽm ſatiſfactionem pro peccatis quam homo in p̄ſenti deberet pro peccatis ſuis explere: vt patet. quia ſi aliq̇s infidelis iudeus vel paganus mille annos viꝍiſſet. ⁊ omni die mille peccata mortalia cõmiſiſſet ſi ꝯterit̃ ⁊ fidem ſuſceperit. et ſic cũ deuotõe baptiſatus fuerit: tũc nulla penitẽtia ſatiſfactoria ſibi imponẽda eſt ꝓ omĩbus peccatꝫ ſuis. q꞉ baptiſm⁹ tollit omnẽ ſatiſfactõnem. Et ſi talis ſic poſt baptiſmũ moreret̃ ſtatim ad celum euolaret. ¶ Quartus effectus eſt ꝙ fomitẽ mitigat. q꞉ in baptiſmo datur hoĩ grã ad ſupprimendũ fomitẽ peccati Sȝ diceret q̇s. quare baptim⁹ nõ delet omnem fomitem peccati ſicut delet peccatũ originale de quo fomes ꝓcedit. Rñdeo ꝙ ꝓpter fragilitatis ꝓprie cognitõeȝ et ꝓpter nrãȝ humilitatẽ. Job. vi. Que em̃ fortitudo mea vt ſuſtineã. Et vt inuocemus diuinum auxiliũ ⁊ dei miſericordiã vt p̄ſeruet nos a malis. pſ. Miſerere mei dñe q̃m infirm⁹ ſum. Itẽ ꝓpter exercitatõem. ſ. vt reſiſtamus vicijs et cõcupiſcẽtijs carnalibus ⁊ ſic habeamus materiam exercẽdi ꝟtutes ⁊ merẽdi gloriã. Vñ Greg⁹. Temptatio cui

non conſentiť nõ eſt peccatū: ꝫ eſt mate/
ria exercende virtutis. Ambro. ſup lucā
Nemo poterit coronari: niſi vicerit. ne/
mo aūt pt vincere niſi añ certauerit. Vñ
debemus viriliter pugnare cõtra carnē
noſtrā. ⁊ contra ea vicia adꝰ q̄ naturaliť
inclinati ſumꝰ: ſiue ſit ira ſiue inuidia: ſi/
ue luxuria. Unde Bern̄ Quotiēs reſti
teris: totiens coronaberis. Et vt mul/
tas coronas mereamur tūc fomes pc̄cī
in nobis manet: ⁊ non deleť ex toto ī ba
ptiſmo q̄uis mitigeť ¶ Quintꝰ effectꝰ
ē a poteſtate diaboli liberatio. q2 bapti
zatus ex toto a poteſtate diaboli eripiť
vt de cetero non poſſit diabolus in eū
niſi ꝑ ꝯſenſum pc̄cī ſe ei ſubijciat. Vnd̄
Bern̄. in quodā ſmone. Poteſt inimi/
cus excitare temptatōis motū. ꝫ in te eſt
ſi volueris dare ſeu negare ꝯſenſum. er/
go diabolus eſt ſicut canis ligatꝰ qui pt
erga hoīem latrare ꝫ non pt eū ledē ni/
ſi velit ad eū accedē. Vñ Augꝰ. ſup pſ̄.
Diabolus plerūq3 vult nocere: ꝫ nō po
teſt: quia poteſtas eius eſt ſub ptāte dei
Nam ſi tm̄ poſſet nocere diabolꝰ q̄ntū
vellet: aliq̇s iuſtoꝝ nō remaneret. Am/
broſiꝰ ſup lucā. Diabolū nocere nō poſ/
ſe cognoſcas. ¶ Sextꝰ effectus eſt: ꝙ
hoīem efficit templū dei. Qd̄ ſignatum
eſt in hoc ꝙ ſpūſſanctus deſcēdit in ſpe/
cie columbe ſup chriſtū baptizatum. vn
de tota trinitas manſionē habet in ba/
ptizato. Joh. 14. Ad eū venīemꝰ ⁊ mā/
ſionē apud eū faciemus. Ergo male fa/
ciunt qui poſt baptiſmū ſcienter morta/
liter peccāt. Expellūt em̄ patrē ⁊ filiū
⁊ ſpm̄ ſanctum. ⁊ diabolum introducūt
qui expulſus antea fuit per baptiſmum
qui nihil habet eis dare: niſi eternū ſup
plicium: ⁊ eterna mala ¶ Septimꝰ effe
ctus eſt ꝙ caracterem imprimit q̇ eſt in/
delibilis. quo caractere chriſtiani bapti
zati a n̄ chriſtianis in die iudicij diſcer/
nentur. ⁊ bonis cedat ad magnum ho/
norem malis autem ad malam confuſi/
onem. Quia caracter oſtendit: q2 ipi ſer/
uituti chriſti ſe ſubdiderūt. et in baptiſ/
mo diabolo ⁊ eius pompis renūciaue/
runt. Opera em̄ eorum mala aſſociata
caracteri oſtendūt ꝙ infidelibus deterī
ores ⁊ abhominabiliores facti ſunt ꝓp/
ter iniuſticias ſuas. Vñ Augꝰ. Quan
to gradus altior tanto caſus decliuior.
Sed quia chriſtiani per ſignum carac/
teris ſunt ſup omnes infideles exaltati.
ergo eorū caſus erit eorum maior cõfu/
ſio. ¶ Octauus effectus eſt. ꝙ filiū deī
efficit. ad quod ſignādum ſup chriſtum
baptiſatum audita eſt vox illa. hic eſt fi
lius meus dilectus. Ex quo elicitur cū
quāta diligētia nutriendi ſunt tales fi/
lij ſummi regis. q2 ſi cum oīm diligētia
nutriūtur filij comitum vel regum terre
noꝝ. cum quāta diligētia nutriēdus eſt
ꝑuulus quem cõſtat eſſe filium dei De
illis q̇ ſunt in adulta etate neſcitur vtrū
ſint filij dei vel filij diaboli. Eccl'iaſ. ix.
Neſcit homo an amore vel odio dignꝰ
ſit. Sed de ꝑuulo q̇ eſt baptiſatus quē
nō dum eſt in etate ꝙ poſſit peccare: con
ſtat ꝙ eſt filius dei Unde multū peccāt
mulieres ⁊ matres q̄ male tractant ſu/
os puēos maledicēdo ipis. quod nullo
modo licet. Sed reuerēter tractādi ſūt
ꝓpter reuerentiam dei qui eos inhabi/
tat ¶ Nonus effectus eſt celi apertio. Et
in hoc oſtendiť magna virtus baptiſmē
qui cum in terra exhibeatur: in celo ta/
mē oꝑatur. Ad deſignādum hūc effec/
tum baptiſmi voluit dn̄s celum aperirē
cū baptiſareť a Johāne baptiſta in ior/
dane. vt in hoc oſtēdereť ꝙ q̄cito bap/
tiſatus in innocētia baptiſmali decedat
euolat inueniēs ſibi celū ſp apertū: cum
añ baptiſmū homini adulto infernꝰ fu
it apertus. ⁊ puero ꝑuo lymbus. Ex quo
patet quāta ſit fatuitas mulierū que in/
cõſolabiliť dolent de morte pueroꝝ ſuo/
rum q̇ poſt baptiſmū decedūt añq3 bap
tiſmalē innocentiā ꝑdiderūt. Valde fa
tuum eſt eas dolere de hoc ꝙ filij eorum
trāſeunt a ſocietate hominū ad ſocieta/

rem angeloꝝ: a valle lachꝛymaꝝ ad gloriã. de exilio ad patriã. Filij eñ vident inuidere deſiderãtes eos poti⁹ eſſe ĩ hoc exilio ꝙ̃ in celo. Gaudere deberent potius ꝙ filij ſui de facili tantã glĩam acq̃runt ꝑpt̃ meritũ paſſionis chꝛi. ex q̃ baptiſm⁹ hꝫ ſuũ effectũ. ſilr̃ ⁊ alia ſacramẽta. ⁊ ſolũ dolẽ d̃ h̃ poſſẽt ſi ꝑpt̃ culpã parentũ filij deceſſiſſent.

¶ Pueri qñꝫ moriũr ꝑpt̃ culpã parẽtũ

PArẽtes poſſunt demereri in ſex caſibus ꝙ pueri eoꝝ moriũtur. Primo qñ nimis corde intimo diligunt pueros. ⁊ maiorẽ cõplacẽtiã et amorẽ ad eos habẽt quã ad deũ. tũc d̃s qñqꝫ ex ſua bonitate ſubtrahit eis pueros. vt coꝛ ecõuerſo ad deũ erigãt ⁊ euꝫ diligãt. Vñ Aug⁹. Hoc ab hoĩe colit̃ qd̃ pre ceteris diligit̃. Ergo ſi puẽos ſupra deũ diligũt eoſdẽ ſuũ deũ faciũt Et h̃ eſt ratio q̃re illi pueri q̇ ſunt multũ affabiles ⁊ prudẽtes citi⁹ moriunt̃. Quia ꝑentes cũ nimio affectu eos diligũt ⁊ cũ nimia ſollicitudĩe ẜm curſum mundi nutriũt. Scḋo cũ q̇s inhonorat ſuos ꝓprios ꝑentes: tũc qñqꝫ punit̃ in ſuis ꝓprijs filijs Vñ legit̃ in ceſario ꝙ q̇dã inhonorauit ſuos ꝑentes. ⁊ oẽs filij ei⁹ in breui defuncti ſũt. Tertio ſi res iniuſtas hñt· tũc d̃s ex ſua bonitate tales pueros mori ꝑmittit. ne ipſi pueri cũ iniuſtꝭ reb⁹ vna cũ ꝑentib⁹ dãnarent̃: hoc q̃re ſupra. f. n. Quarto ꝑpt̃ malũ exẽplũ ꝑentuꝫ: qꝛ puer talis fuiſſet forte imitat⁹ vitã ꝑuerſam ꝑentũ ſuoꝝ. ⁊ ſic etiã ꝑuerſus ⁊ malus effect⁹. ſi ſupuixiſſet. Quinto ꝯtigit qñqꝫ ꝑpt̃ hoc ꝙ ꝓpria mr̃ nõ vult ꝑ ſe lactare ſuũ ꝓpriũ filiũ. ſicut diuites mulieres q̃ ꝯſueuerũt hr̃e nutrices: tũc qñqꝫ lac ipſius nutricis nõ eſt ꝯueniẽs ipſi puero ſicut lac matris de quo nutritus eſt in vtero ⁊ aſſuetus: ſic qñqꝫ pueri moriunt̃ qui quãdoqꝫ ſupuixiſſent ſi ꝓpria mater eos lactaſſet. hoc probat̃ per hoc: qꝛ qui ſumit aliquem cibum quẽ antea nõ ſumpſit: nõ ita cõpetit ſue nature ſicut cibus aſſuetus: ita etiam de puero. Sciendũ tamen ꝙ quãdo aliq̃ mater ꝑ ſe nõ põt lactare puerũ ſuũ: tũc querenda eſt nutrix v̓tuoſa. qꝛ puer inclinat̃ ẜm naturã nutricis ſue que eũ lactauit. Sexto contingit quãdoqꝫ ex negligẽtia parentum ſicut parẽtes qui pueros nõ cuſtodiunt ſed eos quãdoqꝫ ad aquã vel ad igneꝫ ex negligentia ſua cadere ꝑmittũt. Vel etiã qui pueros ſecũ collocãt ad lectum ⁊ eos in ſomno dormiendo ſuffocãt qd̃ oĩno cauẽdum eſt. Et ſi in aliquo iſtoꝝ ſex iã predictoꝝ parẽtes rei eẽnt: tũc dolere deberẽt de morte puerorũ ſuoꝝ

¶ De ſignis que fiunt ante ⁊ poſt baptiſmum

E

SIgna ante baptiſmum quattuoꝛ fiũt. ⁊ poſt baptiſmum tria fiunt. Querit̃ quid iſta ſignificẽt Rñdeo. ꝙ p̄ma exſufflatio ⁊ inſufflatio ſignat ſpũs maligni expulſionẽ. ⁊ boni introductõem. Ergo ſacerdos d̃r. Exi maligne ſpũs. Secũdo ſalis immiſſio vel linitio ſignat grãm ⁊ ſapientiam ⁊ a peccatoꝝ putredine p̄ſeruatõem. Vnd̃ gratia datur hoĩ in baptiſmo. ſi vult vti illa gratia tũc poteſt cũ adiutorio dei. et mediante illa gratia viuere abſqꝫ omni peccato mortali vſqꝫ ad morteꝫ. Et de hoc quere ſupra. xij. D. Tertio ſaliue ꝯtactus ad aures ⁊ nares ſenſuũ ſignat ſpũalium opatõem ad audiendũ ⁊ intelligẽdum ea que ſunt ſalutis. Quarto vnctio olei in pectoꝛe ſignat amorem dei quem debet gerere in corde ſuo. Et inter ſcapulas ſignat deuotam ſubiectionem preceptorum dei ⁊ eccleſie. ſcilꝫ ad obediendũ deo ⁊ prelatis eccl̃ie. Vnde Bern. Quicquid vice dei p̄cipit homo qd̃ nõ ſit certũ diſplicere deo: hoc omnino eſt accipiendum quaſi p̄cipiat deus. Vnde Luc. x. Qui vos audit me audit. ⁊ qui vos ſpernit me ſpernit. F

¶ Tria vero alia fiũt poſt baptiſmum Primo criſmatio in vertice q̃ ſignat xp̄i gratiam in mente impꝛeſſam. Scḋo ipo

ſitio cerei ad manū ſignat fidei ⁊ amoris
claritatem. Tertio veſtis cādida ſignat
innocētie reſtitutōem. ¶ Notādū ꝙ pu
eri qui ſine baptiſmo decedūt ad lymbū
pueroꝝ deſcendūt. vbi eſt pena damni
et nō ſenſus. quia nec eſuriūt neqꝫ ſitiūt
nec habēt frigus nec calorē. ſimpl'r nul/
lam penam ſenſibilē ſuſtinent. ꝫ ſolum/
modo ꝙ ſint ꝑuati viſione dei. ⁊ hec eſt
pena damni. ¶ Querit' vtꝝ pueri iude
orū ſil'es ſint puerꝭ chriſtianoꝝ ſine bap
tiſmo decedētiū. Rñdeo ꝙ ſic. qꝛ habēt
eq̄lem culpā. ſ. peccatū originale. ⁊ nul
lum actuale nec chriſtianoꝝ nec iudeoꝝ
pueri. ergo habēt eq̄lem penā ſcꝫ penā
damni. Sꝫ qñ infidelis ad ānos diſcre
tōis ꝑuenerit. ſi tunc nō ſuſceperit fideꝫ
tūc ip̄o facto peccat mortaliter nō ſuſci/
piēdo fidē: Et nullā excuſatōem p̄t ha/
bere infidelis. qꝛ fides xp̄iana p̄dicata ē
ꝑ vniuerſum mūdum. Vñ xp̄s dixit di
ſcipulis ſuis Marci. xvi. Euntes in or
bem vniuerſum p̄dicate euāgeliū oī cre/
ature. p̄s. In oēm terram exiuit ſonus
eorum ⁊c̄. Et qñcūqꝫ morit' talis infide
lis: tūc immediate ad infernū deſcendit
Vñ Marci. xvi. Qui crediderit ⁊ bap
tiſatus fuerit ſaluus erit. q̄ vero nō cre/
diderit dānabit'. Inſuꝑ quotienſcūqꝫ ī
fidelis: ſiue paganus ſiue iudeus vſum
rōnis habēs ſciēter facit ꝯtra aliqd̄ pre
ceptoꝝ dei: totiēs peccat mortal'r. ⁊ ig/
norātia nō excuſat taleꝫ. Vñ Aug'. de
grā ⁊ li. ar. Jd̄ō diuina p̄cepta data ſunt
vt excuſatio de ignorātia nō habeat'

De ſacramento
confirmationis. A

COnfirmatio vtrū ſit ſacramē
tum neceſſitatis. Reſpōdeo
ꝙ ſic: ⁊ hoc ꝓpter ſpūalem pu
gnā ad quā hō iuuat'. licꝫ ſim
pl'r nō ſit ſacramētū neceſſitatis. qꝛ ſine
eo p̄t hō ſaluari. ꝫ nihilominꝰ ꝯtemptꝰ
eius damnabilis eſt. Hec Tho. in. iiij
diſt. vij. Vtrū ꝯferatur grā in ſacramē
to ꝯfirmatōis. Reſpōdeo ſm Tho. ꝙ
grā ꝯfertur nō ſolū cōiter ſicut in quoli/
bet ſacramēto ꝯfert' grā emūdans a pec
cato. ſed etiā ſpēalis grā ꝑ quā quis de
putat' ad effectū ſcitatis. ⁊ ydoneus fit
ad xp̄m ꝯfitēdū. Vñ de grato facit ma
gis gratū. Itē querit'. qb' debeat ꝯfer
ri. Rñdeo ſm btm̄ Tho. Omībꝫ xp̄ia
nis: etiā puerꝭ: viris: ⁊ mulieribꝫ q̄bus
cōis eſt pugna ſpūalis. qꝛ ſm Job. vij.
Militia eſt vita hoīs ſuꝑ terrā. B
¶ Itē ſciendū ꝙ ad ꝯfirmatōem ſex re/
q̄runt'. duo ex ꝑte ſacramēti in ſe. ſ. ma/
teria criſmatis. ⁊ forma verboꝝ q̄ talis
eſt. Signo te ſigno crucꝭ: ꝯfirmo te criſ
mate ſalutis. in noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūſ/
ſancti. Duo ex ꝑte miſtri. ſ. dignitas pō
tificalis. ⁊ intētio debita. Duo ex ꝑte ſu/
ſcipientis. ſ. frons in qua debet fieri criſ/
matio. ⁊ ꝙ ꝯfirmandus ſit baptiſatus
Et ſciendū ꝙ vnctio criſmatis tripl'r fit
in tribus ſacramētis q̄ imp̄munt carac/
terē. In baptiſmo fit in vertice ad deſig
nandū fidei ſuſceptōem. In ꝯfirmatōe
fit in frōte ad deſignandū audaciā ꝯfeſ/
ſionis xp̄i noīs In ordine fit in manibꝫ
ad deſignādū ꝑtātem ꝯſecrādi corpus
xp̄i C ¶ Effectus ꝯfirmatōis ē mul
tiplex. Primo. qꝛ grām datā in baptiſ/
mo ꝯſeruat. p̄s. Confirma hoc deꝰ qd̄
opatꝰ es in nob'. Scdō ad militiā ſpūa
lem p̄parat. ⁊ qꝛ oēs xp̄iani debēt eē in
bello xp̄i. ergo oēs debēt recip̄e hoc ſa/
cramentū. vt facilius poſſint ꝯtra mun
dum: carnē: ⁊ diabolum pugnare Ter
tio ad ꝯfeſſionē ꝯſtantem noīs xp̄i aīat
quem oportet verū deū ⁊ verū hoīeꝫ cō/
fiteri. Primo oportꝫ vt ꝯfiteamur eum
ſm diuinā naturā patri ⁊ ſpūiſcō coeq̄/
lem. quod notat' in forma verborū vbī
fit expreſſio trinitatis. Secūdo vt cōfi/
teamur eū ſm humanam naturā crucꝭ
ſupplicium ꝑtuliſſe. qd̄ notat' in crucꝭ cō
ſignatōe que fit in fronte. Et ne erubeſ/
camus vel timeamus chriſtū confiteri.